

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

DECIZIE PROTOCOLARĂ nr. ____/2026

Extras din procesul-verbal nr. ____ (pct. ____)
al ședinței Guvernului din ____ 2026

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind participarea publică în procesul decizional.

Prim-ministru

VASILE TOFAN

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2026

Decizia protocolară nr. _____/2026

Proiect

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

privind participarea publică în procesul decizional

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Scopul legii

Prezenta lege are drept scop consolidarea democrației participative și asigurarea participării părților interesate în procesul decizional al autorităților publice, în vederea exercitării dreptului de a participa la administrarea treburilor publice și a asigurării transparenței.

Articolul 2. Obiectul și domeniul de aplicare

(1) Prezenta lege stabilește cadrul general privind formele, etapele și condițiile participării publice în procesul decizional, drepturile părților interesate, precum și obligațiile autorităților publice.

(2) Prezenta lege se aplică procesului decizional desfășurat de următoarele autorități publice:

- a) Parlamentul;
- b) Președintele Republicii Moldova;
- c) Guvernul;
- d) autoritățile publice autonome;
- e) autoritățile administrației publice centrale de specialitate;
- f) autoritățile administrației publice locale;
- g) autoritățile unităților teritoriale autonome cu statut special.

(3) Autoritățile publice asigură participarea publică în procesul decizional privind elaborarea, adoptarea, modificarea și actualizarea:

a) actelor normative, în sensul Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative;

b) documentelor de politici.

(4) Prezenta lege nu aduce atingere reglementărilor speciale privind participarea publică în procesul decizional, care se conțin în alte legi.

Articolul 3. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

participare publică – implicare a părților interesate în procesul decizional;

proces decizional – proces de inițiere, de elaborare și de adoptare a deciziilor, desfășurat de către autoritățile publice-autor;

decizie – orice act prevăzut la art. 2 alin. (3);

parte interesată – orice persoană fizică sau juridică, care este afectată sau poate fi afectată de o decizie a autorităților publice, sau care manifestă un interes legitim față de obiectul acesteia;

grupuri de interes – clasificare a părților interesate în funcție de domeniile de competență ale autorităților administrației publice sau interesul acestora în procesul decizional, utilizată pentru informarea direcționată privind procesele decizionale prin portalul de participare publică;

grupuri specifice – grupuri de persoane subreprezentate sau aflate în risc de marginalizare sau excluziune, determinate prin caracteristici sociale sau demografice, inclusiv copii, tineri, femei, populație din mediul rural, minorități naționale, persoane cu venituri reduse, persoane cu dizabilități, străini, refugiați, vârstnici sau alte categorii relevante;

impact al deciziei – efecte potențiale sau reale ale unei decizii asupra interesului public, a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor, a mediului, a economiei sau a societății;

autoritate publică-autor – autoritatea publică prevăzută la art. 2 alin. (2), responsabilă de inițierea, elaborarea, promovarea spre adoptare sau adoptarea proiectului de decizie, după caz;

recomandare – orice sugestie sau opinie cu caracter consultativ, exprimată de către o parte interesată în cadrul procesului decizional;

inițierea procesului decizional – etapă de consultare publică prealabilă elaborării proiectului de decizie, scopul acesteia fiind identificarea necesităților, a problemelor publice și a priorităților pentru definirea posibilelor opțiuni de soluții în proiectul de decizie;

consultare publică – mecanism democratic prin care autoritatea publică-autor asigură informarea și implicarea părților interesate în procesul decizional, inclusiv la etapa de inițiere și în etapa de elaborare a proiectului de decizie, prin colectarea, examinarea și valorificarea recomandărilor acestora;

ședință de consultare publică – exercițiul de dialog larg și deschis tuturor părților interesate, desfășurat în format fizic, online sau mixt, pentru a discuta

intenția de elaborare a proiectului de decizie sau pentru a consulta public proiectul de decizie elaborat;

consultare publică repetată – organizarea unei noi runde de consultare publică asupra unui proiect de decizie, în cazul modificării substanțiale a acestuia sau al necesității reevaluării opțiunilor propuse;

platformă consultativă permanentă a autorității administrației publice centrale de specialitate – unul sau mai multe grupuri de lucru permanente cu participarea părților interesate, constituite pe lângă autoritatea administrației publice centrale de specialitate, în cadrul cărora se examinează și se consultă proiecte de decizii, precum și se discută subiecte de interes public sporit;

consiliu de participare/consiliu de transparență – organ consultativ și de dialog permanent înființat pe lângă autoritățile administrației publice locale, în scopul asigurării participării publice a părților interesate în procesul decizional;

adunare cetățenească – mecanism deliberativ de participare publică, constituit dintr-un grup de cetățeni selectați în mod reprezentativ, care analizează o problemă de interes public și formulează recomandări în baza unui proces structurat de informare și deliberare;

dialog național – proces structurat de consultare și deliberare la nivel național, care implică autoritățile publice și părțile interesate, în vederea identificării soluțiilor privind politici publice sau reforme de interes major;

inițiativă civică – acțiune prin care cetățenii Republicii Moldova, printr-un demers colectiv, pot propune de a iniția elaborarea deciziilor la nivel național sau local.

Articolul 4. Principiile participării publice

Participarea publică se bazează pe următoarele principii:

a) *accesibilitate și incluziune* – asigurarea participării tuturor părților interesate, fără discriminare, prin eliminarea barierelor de acces și utilizarea unor forme și mijloace adecvate de comunicare în cadrul procesului decizional;

b) *continuitate* – asigurarea caracterului sistematic și previzibil al participării publice în toate etapele relevante ale procesului decizional, după caz, și în etapele ulterioare adoptării deciziilor, în condițiile cadrului normativ aplicabil;

c) *integritate* – desfășurarea procesului decizional cu respectarea normelor de etică, imparțialitate și prevenirea conflictelor de interese, precum și în baza unui comportament bazat pe respect reciproc între autoritățile publice și părțile interesate;

d) *participare* – implicarea efectivă a părților interesate în procesul decizional, prin posibilitatea de a formula, prezenta și transmite recomandări;

e) *proporționalitate* – adaptarea formelor și intensității participării publice la natura, complexitatea și impactul deciziei;

f) *responsabilitate* – asumarea de către autoritățile publice a obligației de a examina și valorifica recomandările primite, precum și de a justifica deciziile adoptate;

g) *transparență* – asigurarea accesului deschis și continuu la informațiile privind procesul decizional, în condițiile legii.

Articolul 5. Dreptul la participare publică

(1) Orice parte interesată are dreptul la participare publică în procesul decizional, în formele și condițiile prevăzute de prezenta lege.

(2) În exercitarea dreptului la participare publică, părțile interesate au dreptul:

a) să participe la procesul decizional, inclusiv la etapa de inițiere și în cadrul consultării publice;

b) să solicite și să obțină informații referitoare la procesul decizional, în condițiile legii;

c) să propună inițierea elaborării unor decizii privind problemele de interes public;

d) să prezinte recomandări asupra proiectelor de decizii supuse consultării publice;

e) să fie informate despre rezultatele consultărilor publice.

(3) Participarea publică se asigură prin incluziunea tuturor părților interesate, inclusiv a grupurilor specifice.

(4) Participarea copiilor la procesul decizional se asigură în conformitate cu Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului.

Articolul 6. Condiții generale pentru asigurarea participării publice

(1) Autoritatea publică-autor consultă opinia părților interesate și asigură participarea publică în procesul decizional aferent proiectelor de decizii, în condițiile prezentei legi.

(2) Autoritatea publică-autor comunică în formate ușor accesibile și reutilizabile, informațiile necesare pentru participarea publică la procesul decizional prin informare generală, destinată publicului larg, precum și, după caz, prin informare direcționată, adresată părților interesate identificate în condițiile prezentei legi.

(3) Comunicarea privind procesul decizional se realizează cu utilizarea unui limbaj simplu, clar și concis.

(4) Autoritatea publică-autor asigură proactiv accesul părților interesate la următoarele categorii de informații:

1) privind organizarea procesului decizional, actualizate la necesitate:

a) reglementările interne privind procedurile de asigurare a participării publice în procesul decizional;

b) persoana sau subdiviziunea responsabilă de coordonarea și monitorizarea participării publice în procesul decizional și datele de contact: telefon, adresă de e-mail;

c) informații privind formatele de lucru de implicare a părților interesate, după caz, platforme consultative permanente, consilii pentru participare, consilii de transparență sau alte organe consultative: componența și regulamentul de funcționare;

d) raportul privind participarea publică în procesul decizional al autorității publice-autor pentru anul precedent;

2) privind desfășurarea și finalizarea procesului decizional:

a) inițierea elaborării proiectelor de decizii;

b) consultarea publică a proiectelor de decizii;

c) rezultatele consultărilor publice: sinteza la proiect (denumită în continuare *sinteză*), nota ședinței de consultare publică și, după caz, referința (hyperlinkul) la înregistrarea video sau audio a ședinței, dacă aceasta a fost realizată;

d) dosarele proiectelor deciziilor definitive înainte de adoptare: proiectul deciziei, nota de fundamentare, sinteza;

e) după caz, informațiile privind:

1. organizarea ședințelor de consultare publică: data desfășurării, ordinea de zi, locația, părțile invitate și alte informații relevante;

2. retragerea proiectului de decizie din procesul decizional, cu indicarea motivului;

3. referința (hyperlink) la proiectul de lege transmis spre adoptare Parlamentului;

f) finalizarea procesului decizional prin referința (hyperlink) la decizia adoptată din Registrul de stat al actelor juridice legis.md sau Registrul de stat al actelor locale actelocale.gov.md;

(5) Autoritățile publice menționate la art. 2 alin. (2) lit. a), b), d) și g) asigură publicarea informațiilor privind organizarea și desfășurarea procesului decizional pe site-ul web oficial al autorității și, după caz, pe alte platforme electronice utilizate în acest scop. Pentru informarea direcționată a părților interesate, acestea utilizează mijloacele de comunicare disponibile autorității publice.

(6) Autoritățile publice menționate la art. 2 alin. (2) lit. c), e) și f) asigură publicarea informațiilor privind organizarea și desfășurarea procesului decizional prin intermediul portalului de participare publică particip.gov.md. Informarea direcționată a părților interesate se realizează prin intermediul mecanismelor de abonare și notificare disponibile pe portal.

(7) Pentru organizarea participării publice în procesul decizional, autoritatea publică-autor:

a) desemnează, prin act administrativ, persoana sau subdiviziunea responsabilă de coordonarea și monitorizarea participării publice în procesul decizional al autorității;

b) elaborează și aprobă reglementări interne privind procedurile de asigurare a participării publice în procesul decizional, inclusiv proceduri speciale privind accesibilitatea și suportul, adaptate necesităților speciale de participare a grupurilor specifice;

c) asigură planificarea și utilizarea resurselor necesare participării publice în procesul decizional al autorității, inclusiv pentru facilitarea participării grupurilor specifice, în limitele competențelor și bugetelor aprobate.

(8) Autoritatea publică-autor adaptează formele și conținutul participării publice în funcție de natura proiectului de decizie, de nivelul de impact al acestuia și de caracteristicile părților interesate vizate.

(9) Autoritatea publică-autor asigură, la cerere sau din oficiu, măsuri de suport și adaptări rezonabile pentru participarea efectivă a persoanelor cu dizabilități, în condițiile legislației privind nediscriminarea, incluziunea socială și accesul la informațiile de interes public.

Articolul 7. Formele participării publice

Participarea publică în procesul decizional se realizează prin:

a) informare, care prevede accesul părților interesate la informațiile relevante privind procesul decizional;

b) consultare publică, care permite exprimarea opiniilor, formularea recomandărilor și participarea la fundamentarea deciziilor, în modul prevăzut la capitolul II;

c) participarea prin inițiativă civică, care permite înaintarea propunerilor de inițiere a elaborării deciziilor, în modul prevăzut la capitolul III.

Articolul 8. Portalul de participare publică

(1) Portalul de participare publică (particip.gov.md) este platforma digitală centralizată care reprezintă punctul principal de acces al părților interesate la procesele decizionale ale autorităților administrației publice centrale și locale și care facilitează participarea publică în formele prevăzute de prezenta lege.

(2) Modul de funcționare și utilizare a portalului de participare publică este stabilit de către Guvern.

Articolul 9. Platforma de susținere a democrației participative e-Democrație

(1) Platforma de susținere a democrației participative e-Democrație (denumită în continuare *platforma e-Democrație*) este instrumentul digital care facilitează implicarea cetățenilor în procesul de luare a deciziilor, inclusiv prin inițierea și susținerea inițiativelor civice, și prin participarea la alte forme de participare publică.

(2) Modul de funcționare și utilizare a platformei e-Democrație este stabilit de către Guvern.

Capitolul II

CONSULTAREA PUBLICĂ

Articolul 10. Modalitățile de realizare a consultării publice

(1) Consultarea publică este realizată de autoritățile publice-autor prin:

1) solicitarea recomandărilor în formă scrisă de la părțile interesate pentru toate proiectele de decizii menționate la art. 2 alin. (3);

2) desfășurarea ședințelor de consultare publică, inclusiv în forme precum: ședințe publice deschise, grupuri de lucru organizate în cadrul platformelor consultative permanente, consilii de participare sau consilii de transparență, grupuri de lucru ad-hoc, ateliere, mese rotunde, pentru proiectele de decizii menționate la art. 2 alin. (3) lit. b), precum și pentru alte proiecte de decizii cu impact semnificativ, în condițiile art. 14;

3) în completarea modalităților prevăzute la pct. 1) și 2), după caz:

a) efectuarea sondajelor de opinie;

b) desfășurarea formelor inovative de dialog cu cetățenii, precum: adunare cetățenească, dialog național;

c) organizarea altor forme de consultare publică, cu respectarea principiilor participării publice prevăzute de prezenta lege.

(2) La organizarea consultării publice, autoritatea publică-autor:

a) identifică părțile interesate relevante, grupurile specifice potențial afectate și comunitățile locale direct afectate de decizie, în funcție de domeniul și obiectul proiectului de decizie, și facilitează implicarea acestora în procesul de consultare publică;

b) asigură măsuri pentru informarea și participarea grupurilor specifice, inclusiv a celor subreprezentate sau aflate în situații de vulnerabilitate;

c) elaborează și diseminează informațiile într-un limbaj clar, simplu și accesibil, adaptat diferitelor niveluri de înțelegere și nevoi de comunicare ale părților interesate, inclusiv ale persoanelor cu dizabilități, utilizând, după caz, formate și canale adecvate;

d) poate atrage experți externi pentru facilitarea și moderarea dialogurilor, precum și pentru desfășurarea formelor alternative de dialog cu cetățenii.

(3) Selectarea părților interesate pentru grupuri de lucru și consilii de participare sau de transparență se realizează în cadrul unei proceduri deschise, cu publicarea criteriilor de selectare, stabilite în funcție de scopul procesului de consultare publică, fără a limita dreptul altor părți interesate de a transmite recomandări în cadrul procesului de consultare publică.

(4) Selectarea formei și intensității consultării publice se realizează proporțional impactului, complexității și interesului public aferent proiectului de decizie, luând în considerare, după caz:

a) amploarea efectelor asupra drepturilor fundamentale;

b) impactul asupra grupurilor specifice;

c) relevanța socioeconomică a deciziei;

d) gradul de interes public.

(5) Ghidurile metodologice privind organizarea și desfășurarea diferitelor forme de consultare publică pentru autoritățile administrației publice se aprobă prin ordinul Secretarului general al Guvernului. Autoritățile publice care nu se află în subordinea Guvernului pot utiliza ghidurile metodologice în organizarea și desfășurarea proceselor de participare publică.

Articolul 11. Inițierea elaborării proiectului de decizie

(1) Autoritatea publică-autor anunță intenția de elaborare a deciziei prin publicarea, corespunzător prevederilor art. 6 alin. (5) sau (6), a anunțului privind inițierea elaborării proiectului de decizie, care cuprinde următoarele elemente:

- 1) data plasării anunțului;
- 2) obiectul și scopul elaborării proiectului de decizie;
- 3) termenul și modalitatea de înaintare a recomandărilor;
- 4) datele de contact ale persoanei responsabile de elaborarea proiectului de decizie;
- 5) alte informații relevante, în funcție de caz:
 - a) materiale aferente inițierii elaborării proiectului de decizie;
 - b) mențiunea despre constituirea unui format de lucru de implicare a părților interesate la elaborarea proiectului de decizie;
 - c) mențiunea despre realizarea unui sondaj de opinie;
 - d) mențiunea despre aplicarea art. 16 alin. (1) și argumentarea de rigoare.

(2) Anunțul privind inițierea elaborării proiectului de decizie este transmis de autoritatea publică-autor direcționat prin modalitatea aplicabilă conform art. 6.

(3) Autoritatea publică-autor poate utiliza, suplimentar, și alte căi de informare precum: afișarea anunțului la sediul său într-un spațiu accesibil publicului, difuzarea în mass-media centrală sau locală, publicarea pe profilul oficial al autorității pe rețelele de socializare, după caz.

(4) Termenul pentru înaintarea recomandărilor este de minimum:

- a) 10 zile lucrătoare de la publicarea anunțului – în cazul proiectelor de decizii menționate la art. 2 alin. (3) lit. a);
- b) 15 zile lucrătoare de la publicarea anunțului – în cazul proiectelor de decizii menționate la art. 2 alin. (3) lit. b).

(5) În funcție de complexitatea obiectului, impactul și scopul proiectului de decizie, autoritatea publică-autor poate extinde termenul de înaintare a recomandărilor.

(6) După expirarea termenului stabilit pentru înaintarea recomandărilor, autoritatea publică-autor întocmește sinteza, în conformitate cu art. 13 alin. (5)-(7) și în formatul stabilit în anexa nr. 2 la Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Articolul 12. Consultarea publică a proiectului de decizie

(1) După elaborarea versiunii inițiale a proiectului de decizie, autoritatea publică-autor publică, conform art. 6, anunțul privind consultarea publică a proiectului de decizie, care cuprinde următoarele elemente:

- a) data plasării anunțului;
- b) proiectul de decizie;
- c) nota de fundamentare;
- d) materialele aferente proiectului de decizie, inclusiv, dacă este cazul, sinteza și tabelul comparativ;
- e) domeniul de politică;
- f) descrierea succintă a scopului proiectului de decizie;
- g) datele de contact ale persoanei responsabile de elaborarea proiectului de decizie;
- h) termenul și modalitatea de înaintare a recomandărilor;
- i) după caz, mențiunea despre aplicarea art. 16 alin. (1) și argumentarea de rigoare.

(2) Anunțul privind consultarea publică a proiectului de decizie este transmis de către autoritatea publică-autor direcționat prin modalitatea aplicabilă conform art. 6.

(3) Termenul pentru înaintarea recomandărilor este minimum:

- a) 15 zile lucrătoare de la publicarea anunțului – în cazul proiectelor de decizii menționate la art. 2 alin. (3) lit. a);
- b) 20 de zile lucrătoare de la publicarea anunțului – în cazul proiectelor de decizii menționate la art. 2 alin. (3) lit. b).

(4) În funcție de impactul, scopul și complexitatea proiectului de decizie supus consultării publice, autoritatea publică-autor poate extinde termenul de înaintare a recomandărilor.

(5) Procedurile prevăzute la art. 11 alin. (3) și (6) se aplică în mod corespunzător.

Articolul 13. Înaintarea și examinarea recomandărilor

(1) Orice parte interesată înaintează recomandări autorității publice-autor în cadrul procesului decizional:

- a) în formă scrisă – prin intermediul portalului de participare publică, la adresa poștală, adresa electronică sau la sediul autorității publice-autor;
- b) în formă verbală – în ședințele de consultare publică, organizate de autoritatea publică-autor pentru consultarea publică în procesul decizional.

(2) Recomandările în formă scrisă, formulate în mod individual sau colectiv, se transmit cu menționarea datei trimiterii și a datelor de contact ale expeditorului și sunt înregistrate de către autoritatea publică-autor conform legislației.

(3) Recomandările formulate verbal în cadrul ședințelor de consultare publică se consemnează de către autoritatea publică-autor în nota ședinței și sunt examinate în aceleași condiții ca și recomandările prezentate în scris.

(4) Recomandările recepționate de autoritatea publică-autor în condițiile alin. (1) sunt incluse în sinteză.

(5) Autoritatea publică-autor examinează recomandările recepționate și, cu referire la conținutul lor, decide acceptarea sau neacceptarea acestora, totală sau parțială.

(6) Rezultatul examinării recomandării se indică în sinteză, iar în cazul acceptării parțiale sau neacceptării recomandării, se indică și argumentarea acestei decizii.

(7) Recomandările recepționate după expirarea termenului stabilit nu sunt obligatorii pentru examinare, dar pot fi luate în considerare de către autoritatea publică-autor.

Articolul 14. Ședința de consultare publică

(1) La orice etapă a procesului decizional, până la aprobarea proiectului de decizie, autoritatea publică-autor poate organiza ședințe de consultare publică pentru a supune discuției intenția de elaborare a deciziei sau a pune în dezbatere proiectul de decizie.

(2) Ședința de consultare publică se organizează obligatoriu pentru proiectele de decizii care pot avea un impact semnificativ asupra interesului public, asupra exercitării drepturilor și libertăților persoanelor ori asupra dezvoltării economice, sociale, culturale sau de mediu. Se consideră că au impact semnificativ proiectele ce vizează deciziile care întrunesc cel puțin unul dintre următoarele criterii:

a) afectează în mod semnificativ exercitarea drepturilor și libertăților persoanelor sau condițiile de acces la servicii, beneficii sau resurse publice;

b) produc efecte economice, sociale, culturale sau de mediu semnificative asupra unei comunități, a unui sector de activitate sau a unei categorii largi de populație;

c) vizează stabilirea, modificarea sau revizuirea obiectivelor strategice, priorităților sau programelor de dezvoltare la nivel național, sectorial sau local.

(3) Autoritatea publică-autor publică, conform prevederilor art. 6, anunțul privind organizarea ședinței de consultare publică, cu minimum 5 zile lucrătoare înainte de desfășurarea acesteia, care cuprinde următoarele elemente:

a) data plasării anunțului;

b) formatul ședinței de consultare publică (cu prezență fizică, online sau mixt);

c) data și locul ședinței de consultare publică;

d) în cazul ședinței de consultare publică desfășurată online sau mixt – modalitatea de conectare;

e) modul de înregistrare a participanților;

f) ordinea de zi a ședinței de consultare publică;

g) proiectul de decizie și materialele aferente care vor fi supuse discuției, dacă ședința se desfășoară la etapa consultării publice a proiectului;

h) datele de contact ale persoanei responsabile de elaborarea proiectului de decizie.

(4) Anunțul privind desfășurarea ședinței de consultare publică este transmis de către autoritatea publică-autor direcționat prin modalitatea aplicabilă conform art. 6.

(5) Procedura prevăzută la art. 11 alin. (3) se aplică în mod corespunzător.

(6) Pentru formatele online și mixte se asigură posibilitatea efectivă a intervenției părților interesate participante online, inclusiv prin măsuri de accesibilitate, după caz.

(7) Părțile interesate sunt informate despre regulile de dialog aplicabile ședinței de consultare publică, stabilite în conformitate cu ghidurile metodologice prevăzute la art. 10 alin. (5), precum și, după caz, cu reglementările interne ale autorității publice, și despre obligația respectării acestora.

(8) Regulile de dialog asigură tratamentul egal al participanților și posibilitatea efectivă a fiecăruia de a prezenta recomandările.

(9) Autoritatea publică-autor asigură desfășurarea ordonată a ședinței și poate dispune măsuri necesare respectării regulilor de dialog.

(10) Ședințele de consultare publică pot fi transmise sau difuzate prin mijloace accesibile publicului, inclusiv prin intermediul platformelor digitale, în condițiile legii.

(11) În termen de 5 zile lucrătoare de la desfășurarea ședinței de consultare publică, autoritatea publică-autor întocmește nota ședinței de consultare publică, o transmite participanților și o publică în condițiile art. 6.

(12) Nota ședinței de consultare publică cuprinde minimum următoarele:

- a) data, formatul și subiectul ședinței;
- b) informații privind participarea la ședință;
- c) principalele aspecte discutate;
- d) recomandările formulate verbal în cadrul ședinței sau lipsa acestora;
- e) referința la recomandările prezentate în scris, după caz;
- f) referința la înregistrarea audio sau video a ședinței, după caz.

Articolul 15. Consultarea publică repetată

(1) În cazul în care, după finalizarea etapei de consultare publică, a avizării sau a expertizării, proiectul de decizie a fost modificat substanțial, prin introducerea unor elemente noi sau prin revizuirea semnificativă a soluțiilor normative inițiale, acesta se supune consultării publice repetate.

(2) Consultarea publică repetată se desfășoară în conformitate cu art. 12 și 13, cu aplicarea corespunzătoare a acestora.

(3) Autoritatea publică-autor decide asupra organizării unei ședințe de consultare publică în cadrul consultării repetate, în funcție de natura, impactul și amploarea modificărilor operate, cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 14 la organizarea acesteia.

(4) Termenul pentru înaintarea recomandărilor este de minimum:

a) 5 zile lucrătoare de la publicarea anunțului – în cazul proiectelor de decizii menționate la art. 2 alin. (3) lit. a);

b) 10 zile lucrătoare de la publicarea anunțului – în cazul proiectelor de decizii menționate la art. 2 alin. (3) lit. b).

(5) După expirarea termenului-limită stabilit pentru înaintarea recomandărilor, autoritatea publică-autor actualizează sinteza, cu reflectarea recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice repetate.

Articolul 16. Procesul decizional accelerat

(1) Cu titlu de excepție, autoritatea publică-autor poate desfășura procesul decizional fără efectuarea consultării publice sau cu reducerea termenelor prevăzute de prezenta lege, în cazul în care o astfel de măsură este necesară și proporțională în una dintre următoarele situații:

a) prevenirea sau gestionarea situațiilor de criză sau a altor situații reglementate de legislația specială, precum și limitarea sau înlăturarea consecințelor acestora;

b) protejarea împotriva amenințărilor iminente la viața sau sănătatea persoanelor ori la siguranța publică;

c) asigurarea securității naționale, în condițiile legii;

d) adoptarea actelor de către Comisia Electorală Centrală în perioada electorală.

(2) Autoritatea publică-autor publică dosarul proiectului de decizie care urmează a fi adoptat conform prevederilor art. 6 alin. (5) sau (6), cu indicarea motivelor care au stat la baza aplicării alin. (1), inclusiv descrierea circumstanțelor, analiza necesității și proporționalității măsurii și justificarea imposibilității desfășurării consultării publice în condiții obișnuite. În cazuri excepționale, în care adoptarea imediată a deciziei este impusă de circumstanțele prevăzute la alin. (1) și nu permite respectarea acestei obligații, autoritatea publică-autor publică de îndată decizia adoptată, însoțită de dosarul proiectului de decizie și de justificarea aplicării procedurii prevăzute la alin. (1).

(3) Prevederile prezentului articol nu se aplică proiectelor de decizii incluse în planurile anuale de activitate ale autorității publice-autor și proiectelor de decizii menționate la art. 2 alin. (3) lit. b) și la art. 14 alin. (2).

(4) În cazul în care decizia a fost adoptată fără efectuarea consultării publice și produce efecte cu caracter continuu, autoritatea publică-autor inițiază o procedură de consultare publică ex-post, în termen de 30 de zile de la adoptare, în vederea evaluării efectelor deciziei și colectării opiniilor părților interesate.

(5) În baza rezultatelor consultării prevăzute la alin. (4), autoritatea publică-autor poate decide, după caz, inițierea unui nou proces decizional de modificare a deciziei, în condițiile prezentei legi.

(6) Prevederile alin. (4) nu se aplică deciziilor cu caracter individual sau măsurilor operative ale căror efecte sunt consumate la momentul adoptării.

(7) Autoritatea publică-autor include informațiile despre cazurile de aplicare a procedurii prevăzute de prezentul articol în raportul anual al autorității privind participarea publică în procesul decizional, inclusiv temeiurile invocate.

Articolul 17. Definitivarea și adoptarea proiectului de decizie

(1) După finalizarea consultării publice și definitivarea proiectului de decizie, precum și în cazul prevăzut la art. 16, autoritatea publică-autor plasează, corespunzător prevederilor art. 6 alin. (5) sau (6):

- a) proiectul definitivat al deciziei care urmează să fie adoptat;
- b) nota de fundamentare;
- c) sinteza;
- d) notele ședințelor de consultare publică, în cazul în care acestea au fost desfășurate, precum și alte materiale relevante aferente participării publice.

(2) Materialele aferente participării publice care conțin date cu caracter personal se publică, dacă este cazul, în versiune redactată, cu excluderea datelor care nu sunt necesare pentru asigurarea transparenței procesului decizional. Informațiile ce permit identificarea autorului recomandării sau a reprezentantului acestuia, inclusiv numele, prenumele și funcția se redactează doar în cazurile în care legea prevede un regim special de protecție.

(3) După adoptarea de către autoritatea competentă a deciziei, autoritatea publică-autor publică, corespunzător prevederilor art. 6 alin. (5) sau (6), referința la decizia adoptată, înregistrată în Registrul de stat al actelor juridice legis.md sau Registrul de stat al actelor locale actelocale.gov.md.

(4) În cazul proiectelor de decizii transmise spre adoptare Parlamentului, autoritatea publică-autor publică, corespunzător prevederilor art. 6 alin. (5) sau (6), referința (hyperlinkul) la proiectul de decizie publicat pe site-ul web al Parlamentului.

(5) Aparatul Președintelui Republicii Moldova asigură publicarea pe portalul de participare publică, în dosarul electronic al legii, a informațiilor aferente exercitării atribuțiilor Președintelui Republicii Moldova în procesul de legiferare, inclusiv:

- a) recepționarea legii spre promulgare, cu indicarea datei recepționării;
- b) după caz, transmiterea legii spre reexaminare Parlamentului, cu indicarea datei transmiterii;
- c) promulgarea legii, cu indicarea datei promulgării.

(6) În caz de retragere a unui proiect de decizie din procesul decizional, autoritatea publică-autor publică, corespunzător prevederilor art. 6 alin. (5) sau (6), anunțul privind retragerea proiectului de decizie, însoțit de argumentarea retragerii.

Articolul 18. Remedierea nerespectării procedurilor de participare publică

(1) În cazul în care o parte interesată consideră că procedurile de participare publică prevăzute de prezentul capitol nu au fost respectate, aceasta poate înainta

autorității publice-autor o solicitare scrisă și motivată privind remedierea deficiențelor procedurale, inclusiv, după caz, organizarea unei ședințe de consultare publică sau prelungirea termenului pentru înaintarea recomandărilor.

(2) Autoritatea publică-autor examinează solicitarea în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la data înregistrării și decide, motivat, asupra admiterii sau respingerii acesteia, comunicând solicitantului decizia adoptată.

(3) Admiterea solicitării poate determina, după caz, reluarea sau completarea etapelor procedurale afectate, în măsura necesară asigurării respectării principiilor participării publice.

(4) Solicitarea poate fi respinsă în cazul în care este neîntemeiată, repetitivă, abuzivă sau vizează aspecte care au fost deja supuse consultării publice.

(5) Depunerea solicitării în temeiul prezentului articol nu suspendă procesul decizional, cu excepția cazului în care autoritatea publică-autor decide altfel, în mod motivat.

(6) Respingerea solicitării poate fi contestată în conformitate cu legislația privind contenciosul administrativ.

Capitolul III **INIȚIATIVA CIVICĂ**

Articolul 19. Înaintarea, înregistrarea și retragerea inițiativei civice

(1) Cetățenii Republicii Moldova pot propune autorităților publice inițierea elaborării unei decizii, inclusiv de modificare sau actualizare a deciziilor în vigoare.

(2) Înaintarea inițiativei civice se realizează prin cerere de înregistrare:

- a) depusă prin intermediul platformei e-Democrație, cu autentificarea prin mijloace de autentificare electronică a autorilor;
- b) înaintată autorității publice în formă electronică, expediată prin poștă sau depusă la sediul autorității publice.

(3) Cererea de înregistrare a inițiativei civice, depusă în condițiile alin. (2), conține următoarele elemente obligatorii:

- a) numele și prenumele solicitantului;
- b) adresa poștală a solicitantului, precum și adresa poștei electronice dacă se solicită răspuns pe această cale;
- c) conținutul inițiativei civice;
- d) semnătura olografă sau electronică, după caz.

(4) Cererea de înregistrare a inițiativei civice recepționată de către autoritatea publică în condițiile alin. (2) lit. b) se înregistrează de către aceasta pe platforma e-Democrație.

(5) Inițiativa civică conține următoarele elemente:

- a) descrierea problemei care urmează a fi soluționată;
- b) propunerea de soluție sau direcțiile principale ale intervenției propuse;

c) nivelul de acțiune a inițiativei, național sau local, cu indicarea unității administrativ-teritoriale;

d) după caz, un proiect de decizie sau propuneri pentru formularea acesteia;

e) după caz, alte informații și materiale relevante.

(6) Inițiativa civică trebuie să corespundă următoarelor criterii:

1) conține elementele obligatorii prevăzute la alin. (5) lit. a)-c);

2) poate face obiectul unei decizii în sensul art. 2;

3) ține de competența unei autorități publice;

4) nu conține limbaj necenzurat sau ofensator;

5) nu conține amenințări la securitatea națională, la ordinea publică sau la viața și sănătatea persoanelor;

6) nu este identică cu o altă inițiativă civică aflată în proces de colectare a semnăturilor sau în curs de examinare de către o autoritate publică;

7) nu vizează:

a) suprimarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor sau a garanțiilor acestora;

b) alegerea, numirea, demiterea, evaluarea, promovarea sau răspunderea disciplinară a persoanelor în/din anumite funcții publice, precum și alte proceduri individuale care țin de competența autorităților publice, inclusiv a autorităților publice autonome;

c) subiecte care aduc atingere independenței justiției și imparțialității acesteia;

d) influențarea sau impunerea de instrucțiuni în exercitarea atribuțiilor autorităților publice autonome, în condițiile legii;

e) subiecte ce aduc atingere normelor constituționale.

(7) La recepționarea inițiativei civice, autoritatea publică vizată efectuează examinarea prealabilă a conformității acesteia cu cerințele prevăzute la alin. (5) și (6), a nivelului de acțiune declarat cu obiectul inițiativei și cu competențele autorității și decide, în termen de cel mult 10 zile lucrătoare, validarea pentru publicarea acesteia pe platforma e-Democrație sau respingerea motivată a publicării.

(8) În cazul în care se constată că inițiativa civică nu îndeplinește cerințele prevăzute la alin. (5) și (6), nu corespunde nivelului de acțiune declarat și competențelor autorității, aceasta nu este publicată pe platforma e-Democrație, iar autorul este notificat în mod motivat, cu indicarea elementelor neconforme.

(9) Autorul inițiativei civice, în termen de 15 zile lucrătoare, poate depune repetat cererea de înregistrare a inițiativei civice, reformulată în conformitate cu cerințele prevăzute la alin. (5) și (6) și alte elemente indicate în notificare.

(10) Autorul inițiativei civice poate retrage inițiativa printr-o solicitare adresată autorității publice până la inițierea procedurii de examinare prevăzute la art. 21. În acest caz, procedurile aferente prezentei inițiative civice încetează.

Articolul 20. Colectarea semnăturilor

(1) După publicarea inițiativei civice în conformitate cu art. 19, părțile interesate pot să se alăture inițiativei prin susținerea acesteia în format electronic, prin platforma e-Democrație, inclusiv prin intermediul punctelor de acces asistat prevăzute la alin. (5).

(2) Inițiativele civice pot fi susținute de cetățenii Republicii Moldova care au atins vârsta de 16 ani.

(3) Susținerea inițiativelor civice se realizează prin intermediul platformei e-Democrație, cu autentificarea utilizatorilor prin serviciile electronice guvernamentale de autentificare și control al accesului, în condițiile legislației aplicabile.

(4) Datele utilizate pentru autentificarea și validarea susținerii inițiativelor civice se prelucrează exclusiv în scopul verificării identității și asigurării unicității susținerii, nu se fac publice în mod individualizat și sunt accesibile doar persoanelor autorizate, în condițiile legii.

(5) Pentru cetățenii care nu dispun de echipamente sau competențe digitale, accesul la platforma e-Democrație se asigură prin:

- a) centrele unificate de prestare a serviciilor publice;
- b) biblioteci publice, primării, oficii poștale sau alte puncte de acces asistat desemnate de autoritățile publice competente, dotate cu tehnică de calcul și conexiune la internet.

(6) Termenul pentru colectarea semnăturilor este stabilit de autorul inițiativei civice, însă nu poate fi mai mic de o lună și mai mare de 6 luni.

(7) Pragul minim de susținere pentru inițiativa civică este stabilit după cum urmează:

- a) la nivel național – 10 000 de semnături;
- b) în unități administrativ-teritoriale cu o populație peste 500 000 de locuitori – 5 000 de semnături;
- c) în unități administrativ-teritoriale cu o populație de la 100 000 până la 499 999 de locuitori – 4 000 de semnături;
- d) în unități administrativ-teritoriale cu o populație de la 50 000 până la 99 999 de locuitori – 2 000 de semnături;
- e) în unități administrativ-teritoriale cu o populație de la 20 000 până la 49 999 de locuitori – 1 000 de semnături;
- f) în unități administrativ-teritoriale cu o populație de la 5 000 până la 19 999 de locuitori – 500 de semnături;
- g) în unități administrativ-teritoriale cu o populație de la 2 000 până la 4 999 de locuitori – 200 de semnături;
- h) în unități administrativ-teritoriale cu o populație de până la 1 999 de locuitori – 100 de semnături.

(8) La expirarea termenului de colectare a semnăturilor, în cazul în care inițiativa civică nu a atins pragul minim de susținere prevăzut la alin. (7), procedura de susținere a inițiativei încetează de drept. Pe platforma e-Democrație,

inițiativei civice i se atribuie statutul „nesusținută”, iar aceasta rămâne pentru informare publică în arhiva platformei.

(9) Inițiativa civică prevăzută la alin. (8) poate fi depusă repetat, cu respectarea condițiilor stabilite de prezenta lege.

Articolul 21. Examinarea inițiativelor civice de către autoritățile publice

(1) În termen de 30 de zile de la data atingerii pragului de susținere, constatată prin platforma e-Democrație, autoritatea publică vizată organizează o ședință de consultare publică privind inițiativa civică, publicând, conform prevederilor art. 6 alin. (5) sau (6), anunțul aferent, care conține următoarele elemente:

- a) referința la inițiativa civică supusă dezbaterii;
- b) formatul ședinței (cu prezență fizică, online sau mixt);
- c) data și locul ședinței;
- d) modalitatea de conectare în cazul ședinței desfășurate online sau mixt;
- e) modul de înregistrare a participanților;
- f) datele de contact ale persoanei responsabile de organizarea ședinței.

(2) Autoritatea publică asigură informarea semnatarilor inițiativei cu privire la organizarea ședinței de consultare publică prin intermediul platformei e-Democrație și/sau prin alte mijloace disponibile, în funcție de condițiile tehnice ale acesteia.

(3) Autoritatea publică poate, după caz, informa publicul și prin alte căi de comunicare precum informarea direcționată prin e-mail, afișarea anunțului la sediul său într-un spațiu accesibil publicului, difuzarea în mass-media centrală sau locală, publicarea pe profilul oficial al autorității pe rețelele de socializare.

(4) În cadrul ședinței de consultare publică, autoritatea publică prezintă inițiativa civică și o supune discuției, urmată de intervențiile verbale ale părților interesate înregistrate pentru participare la ședință.

(5) Participanții la ședința de consultare publică sunt informați despre timpul alocat intervențiilor individuale, luând în considerare necesitatea asigurării posibilității fiecărui participant de a prezenta opinia.

(6) În termen de 10 zile lucrătoare de la desfășurarea ședinței de consultare publică, autoritatea publică întocmește și publică, conform prevederilor art. 6 alin. (5) sau (6):

- 1) nota ședinței de consultare publică;
- 2) un comunicat privind decizia adoptată în privința inițiativei civice examinate, care cuprinde:
 - a) referința la inițiativa civică examinată;
 - b) decizia autorității publice: de acceptare sau de respingere a propunerii de inițiere a elaborării deciziei;
 - c) argumentarea deciziei.

(7) O inițiativă civică care are același obiect și care a fost examinată în condițiile prezentului articol nu poate fi înregistrată pe platforma e-Democrație în termen de 12 luni de la publicarea comunicatului privind decizia adoptată.

(8) Comunicatul cu privire la decizia autorității publice privind inițiativa civică este publicat concomitent și pe platforma e-Democrație.

(9) În cazul în care decizia autorității publice este de a accepta inițierea elaborării deciziei, inițiativa civică este preluată în procesul decizional al autorității publice, care se inițiază și se desfășoară conform prevederilor prezentei legi.

Capitolul IV RĂSPUNDEREA JURIDICĂ

Articolul 22. Răspunderea juridică

(1) Încălcarea dreptului de participare a cetățenilor la administrarea treburilor publice nemijlocit, precum și prin reprezentanții lor, atrage răspunderea disciplinară și contravențională, conform legislației.

(2) Constituie încălcări ale legislației privind participarea publică nerespectarea de către autoritatea publică, prin persoanele cu funcții de răspundere sau funcționarii publici responsabili cu atribuții în domeniul participării publice, a următoarelor obligații:

- a) asigurarea condițiilor generale pentru participarea publică;
- b) garantarea accesului persoanelor la ședințele de consultare publică;
- c) asigurarea posibilității de implicare a părților interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizie;
- d) asigurarea posibilității de înaintare a inițiativelor civice;
- e) examinarea solicitărilor de remediere;
- f) examinarea inițiativelor civice;
- g) motivarea deciziilor de respingere a inițiativelor civice.

Capitolul V RAPORTAREA ȘI MONITORIZAREA

Articolul 23. Raportarea și evaluarea generală a autorităților publice privind participarea publică în procesul decizional

(1) Persoana responsabilă de coordonarea și monitorizarea participării publice în procesul decizional al autorității publice-autor, desemnată prin act intern, întocmește anual și prezintă Cancelariei de Stat, până la data de 20 februarie, un raport privind participarea publică în procesul decizional pentru anul precedent. Raportul este făcut public, în format deschis și reutilizabil, conform art. 6 alin. (5) sau (6).

(2) Raportul prevăzut la alin. (1) cuprinde cel puțin următoarele informații:

- a) numărul de proiecte de decizii inițiate, dezagregat pe tipul deciziei;

b) numărul de proiecte de decizii consultate public, dezagregat pe tipul deciziei și formele de consultare;

c) numărul de ședințe de consultare publică organizate de autoritatea publică-autor, dezagregat pe formate;

d) numărul recomandărilor recepționate, acceptate, acceptate parțial și respinse în cadrul procesului decizional;

e) numărul de decizii adoptate de autoritatea publică-autor sau promovate spre aprobare autorității publice împuternicite, dezagregat pe tipul deciziei;

f) numărul de decizii aprobate sau promovate spre aprobare autorității publice împuternicite în proces decizional accelerat;

g) numărul de proiecte de decizii retrase din procesul decizional;

h) numărul cererilor de înregistrare a inițiativelor civice recepționate;

i) numărul cererilor de înregistrare a inițiativelor civice examinate;

j) numărul inițiativelor civice acceptate;

k) numărul solicitărilor de remediere recepționate;

l) numărul solicitărilor de remediere acceptate;

m) numărul cazurilor în care acțiunile autorității publice au fost contestate pentru încălcarea prevederilor prezentei legi, dezagregat pe tipul de răspundere juridică aplicată.

(3) Raportul poate include și indicatori calitativi privind desfășurarea procesului de participare publică.

(4) La solicitarea Cancelariei de Stat, autoritatea publică-autor prezintă și alte informații aferente procesului decizional.

(5) Anual, până la sfârșitul lunii aprilie, Cancelaria de Stat elaborează și publică, pe site-ul web oficial al Guvernului și pe portalul de participare publică, raportul anual consolidat privind participarea publică în procesul decizional al autorităților publice, care constă în analiza datelor statistice generalizate, prezentate de autoritățile publice conform alin. (2).

(6) La fiecare trei ani de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Cancelaria de Stat efectuează evaluarea periodică a calității participării publice în procesul decizional al autorităților publice-autor, conform metodologiei aprobate prin ordinul Secretarului general al Guvernului, care ține cont de particularitățile competențelor și cadrului normativ aplicabil diferitelor categorii de autorități publice.

(7) Raportul de evaluare periodică și recomandările acestuia sunt consultate cu autoritățile publice și organizațiile societății civile ce desfășoară evaluări alternative ale participării publice în procesele decizionale ale autorităților publice.

(8) Raportul de evaluare periodică poate include recomandări formulate în cadrul evaluărilor alternative realizate de organizațiile societății civile, instituțiile de cercetare sau alți actori relevanți.

(9) Raportul de evaluare periodică se publică pe site-ul web oficial al Guvernului și pe portalul de participare publică până la data de 1 iulie a anului desfășurării evaluării.

(10) Autoritățile publice examinează recomandările Raportului de evaluare periodică și, în termen de 90 de zile de la publicarea acestuia, aprobă măsuri de implementare sau motivează nepreluarea totală sau parțială a acestora. Informația privind măsurile aprobate sau motivele nepreluării se publică și se transmite Cancelariei de Stat.

Capitolul VI

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 24. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2027, cu excepția prevederilor capitolului III, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2028.

(2) Se abrogă Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 215-217, art. 798), cu modificările ulterioare.

(3) Guvernul, până la intrarea în vigoare a prezentei legi:

- a) va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege;
- b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- c) va întreprinde măsurile necesare pentru implementarea prevederilor prezentei legi.

Articolul 25. Dispoziții tranzitorii

Transparența decizională și consultările publice privind proiectele de decizii inițiate până la data intrării în vigoare a prezentei legi se desfășoară în conformitate cu reglementările în vigoare la data inițierii acestora.

Vizează:

Ministrul justiției

Vladislav Cojuhari

Secretarul general al Guvernului

Alexei Buzu

	Nume, prenume	Subdiviziunea	Semnătura
Responsabil de proiect			
Șeful subdiviziunii responsabile			
Conformitate juridică			
Conformitate lingvistică		DRAN	